

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ระยะเวลาในการทำวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	8
แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์	15
แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	18
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	20
แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ แนวคิดการออกแบบตราสินค้าและ	
แนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์	21
แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT Analysis	24
แนวคิดด้านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และ	
แนวทางคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2549	25
การรับรองคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวทางการวิเคราะห์ทางด้านการจัดการการตลาดในวิสาหกิจชุมชน	31
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหัตถกรรมศิลปประติมากรรม	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	39
ระเบียบวิธีวิจัย	39
ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง	39
แผนดำเนินการวิจัย	41
เครื่องมือในการวิจัย	43
กิจกรรมในการวิจัย	45
การจัดเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ 1	45
การสัมมนา SMEs ไทยเข้มแข็งด้วย ICT	46
การอบรมสัมมนากลยุทธ์ทางรอด SMEs	48
การสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์การค้า การลงทุน และการตลาด	50
การอบรมสัมมนา เรื่อง เปิดแผนที่เศรษฐกิจปี	54
จัดทัพ SME แก้วโกโลสู่ AEC	52
การจัดนิทรรศการ มอญภูมิปัญญาผ่านสายธารแห่งกาลเวลา	53
การสัมมนา โครงการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเศรษฐกิจสร้างสรรค์	
ระดับประเทศภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555”	55
การอบรม เรื่อง เศรษฐกิจล้านนาเชิงสร้างสรรค์	56
การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพสินค้า OTOP ประเภทผ้า	
เครื่องแต่งกาย อาหาร และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	
ให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	58
การจัดเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ 2 การออกแบบตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์	59
การสัมมนา การเตรียมความพร้อมในการส่งออกสู่ตลาดสหรัฐอเมริกา	60
การจัดนิทรรศการ มิตีสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมเชิงช่าง	62
การประมวลผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยระยะต่อไป	64
บทที่ 4 บริบทจังหวัดเชียงใหม่	66
ประวัติความเป็นมาของเชียงใหม่	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภูมิศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่	67
ข้อมูลประชากรจังหวัดเชียงใหม่	67
ลักษณะการปกครองของจังหวัดเชียงใหม่	68
ประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่	68
เศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่	68
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	69
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	70
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	72
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	73
บทที่ 5 สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมสาขา	
งานศิลปะประดิษฐ์จังหวัดเชียงใหม่	75
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณพันธ์ศรี มูลศรี	75
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณศศิณา ปันทอง	80
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณอุษา วิคิตกุล	85
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณประกอบ อินยศ	88
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณกัญญาธิ เลิศวานิกภาพร	92
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณประกายแก้ว ปาณะวงศ์	96
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณเมลินี เทพดา	100
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณจำลองลักษณ์ ไชยอินทร์	104
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณวรวิทย์ ช่อจริง	108
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณธัญรัตน์ โกมลนธิพงศ์	112
ขั้นตอนการผลิตหัตถกรรมงานศิลปะประดิษฐ์	116
บทที่ 6 วิเคราะห์การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในงานหัตถกรรมสาขาศิลปะประดิษฐ์	
ของจังหวัดเชียงใหม่	126
วิเคราะห์การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในงานหัตถกรรมสาขาศิลปะประดิษฐ์	
ของจังหวัดเชียงใหม่	126
การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ SWOT Analysis ในการบริหารจัดการธุรกิจ	141

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	157
บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมศิลปประดิษฐ์ ในจังหวัดเชียงใหม่	157
วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่	160
เพื่อสืบหาคงค้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมศิลปประดิษฐ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล	161
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	163
บรรณานุกรม	164
ภาคผนวก	169
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	170
ภาคผนวก ข ตารางการจัดกิจกรรม อบรม สัมมนา การเรียนรู้ในโครงการวิจัย	196
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย	199

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	สรุปแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	9
ภาพที่ 2.2	วิบูลย์ เข้มเฉลิม	9
ภาพที่ 2.3	ศ.ดร.อภิชัย พันธุเสน	10
ภาพที่ 2.4	กอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร	11
ภาพที่ 2.5	วิชัย เบลูจริงกุล	12
ภาพที่ 2.6	ศ. นพ. ประเวศ วะสี	13
ภาพที่ 2.7	เศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองในระดับตำบล	14
ภาพที่ 2.8	แสดงกระบวนการสร้างปัญหาอย่างสร้างสรรค์	16
ภาพที่ 2.9	แสดงกระบวนการคิดแบบสร้างสรรค์ แบบมีคดีด้านวิธีการคิด	16
ภาพที่ 2.10	ศ. ดร. เอกวิทย์ ณ ถลาง	18
ภาพที่ 2.11	การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ภาพเมืองและสากล เพื่อสร้างความมั่นคง	25
ภาพที่ 2.12	ลายฉลุกระดาษบนโคมไฟ	34
ภาพที่ 3.1	ภาพบรรยากาศการจัดเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ 1 ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่	45
ภาพที่ 3.2	การสัมมนาเรื่อง SMEs ไทยเข้มแข็งด้วย ICT ได้รับความร่วมมือ จากสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA) เชียงใหม่	47
ภาพที่ 3.3	บรรยากาศภายนอกของการสัมมนาเรื่อง SMEs ไทยเข้มแข็งด้วย ICT ณ ห้องเชียงดาว โรงแรมเซ็นทาราควงตะวันออก เชียงใหม่	47
ภาพที่ 3.4	การสัมมนากลยุทธ์ทางรอด SMEs ณ ห้องอิมพีเรียลแกรนด์ฮอลล์ โรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง จังหวัดเชียงใหม่	49
ภาพที่ 3.5	การสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์การค้า การลงทุน และการตลาด ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) และหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ	51
ภาพที่ 3.6	การสัมมนา เรื่อง เปิดแผนที่เศรษฐกิจปี 54 จัดทัพ SME ก้าวไกลสู่ AEC” ณ โรงแรม เลอ เมอริเดียน เชียงใหม่	52
ภาพที่ 3.7	บรรยากาศภายในงาน “มองภูมิปัญญาล้านนาผ่านสายธารแห่งกาลเวลา” ณ หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	54

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.8 บรรยายภาพการสัมมนาเรื่อง “โครงการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ระดับประเทศภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555” ณ โรงแรม ดิเอ็มเพลส อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	56
ภาพที่ 3.9 บรรยายภาพในงาน “เศรษฐกิจล้านนาเชิงสร้างสรรค์” ณ วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	57
ภาพที่ 3.10 ภาพบรรยายภาพการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพสินค้า OTOP ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย อาหาร และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	58
ภาพที่ 3.11 บรรยายภาพในงานการสร้างตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่	60
ภาพที่ 3.12 บรรยายภาพการให้ความรู้เรื่องการส่งออกสู่ตลาดสหรัฐอเมริกา โดยคุณ Mark Muntz ผู้ก่อตั้งและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท Global source marketing	61
ภาพที่ 3.13 บรรยายภาพการให้ความรู้เรื่องข้อคิดในหัวข้อ out of the box โดยคุณ Ronald E Flower รองกรรมการผู้จัดการฝ่ายการตลาด	62
ภาพที่ 3.14 บรรยายภาพการจัดนิทรรศการ “มิติสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมเชิงช่าง” โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เป็นประธานในพิธีเปิด ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	63
ภาพที่ 3.15 บรรยายภาพการสัมมนาเรื่อง “แนวทางการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ณ ห้องประชุมล้านนาศึกษา อาคารเทพรัตนราชสุดา	63
ภาพที่ 4.1 การปล่อยโคมลอย ในช่วงเทศกาลยี่เป็ง ที่พุทธสถานล้านนา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	70
ภาพที่ 4.2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	71
ภาพที่ 4.3 วัดสวนดอกวรวิหาร	72
ภาพที่ 4.4 ศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง	73
ภาพที่ 4.5 หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา (เหมืองกุง)	74
ภาพที่ 5.1 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณพันธ์ศรี	76
ภาพที่ 5.2 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณศศิณา	81

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.3 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณอุษา	86
ภาพที่ 5.4 คุณประกอบ อินยศ	89
ภาพที่ 5.5 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณประกอบ	89
ภาพที่ 5.6 ผลิตภัณฑ์ของคุณประกอบ	92
ภาพที่ 5.7 คุณกุมมาลี วานิกพร	93
ภาพที่ 5.8 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณกุมมาลี	93
ภาพที่ 5.9 ผลิตภัณฑ์ของคุณกุมมาลี เลิศวานิกพร	96
ภาพที่ 5.10 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณประกายแก้ว	97
ภาพที่ 5.11 คุณเมสินี เทพดา	101
ภาพที่ 5.12 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณเมสินี	101
ภาพที่ 5.13 คุณจำลองลักษณ์ ไชยอินทร์	105
ภาพที่ 5.14 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณจำลองลักษณ์	105
ภาพที่ 5.15 ผลิตภัณฑ์ของคุณจำลองลักษณ์ ไชยอินทร์	108
ภาพที่ 5.16 คุณวรวิทย์ ชี้อจริง	109
ภาพที่ 5.17 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณวรวิทย์	109
ภาพที่ 5.18 ผลิตภัณฑ์ของคุณวรวิทย์ ชี้อจริง	112
ภาพที่ 5.19 ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาฐานไม้สำหรับเสียบรูป-นามบัตร และพวงกุญแจไม้แพชั่นปีศาจ	113
ภาพที่ 5.20 แผนผังของการแบ่งส่วนในการผลิตของคุณชญ์รัศม์	113
ภาพที่ 5.21 ดินที่ใช้ในการปั้น	117
ภาพที่ 5.22 สีน้ำมัน	117
ภาพที่ 5.23 ลวดตาม	117
ภาพที่ 5.24 เครื่องรีดดิน	118
ภาพที่ 5.25 พิมพ์ตัดดอก	118
ภาพที่ 5.26 การรีดดิน	118
ภาพที่ 5.27 การกดพิมพ์กลีบบดอก	119
ภาพที่ 5.28 การแกะกลีบบดอก	119
ภาพที่ 5.29 การตามลวดหลังกลีบบดอก	119

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.30 ทากวาดด้านหลังที่มีลวด	120
ภาพที่ 5.31 ดิดกลีบดอกที่ 2	120
ภาพที่ 5.32 ดิดกลีบดอกให้ครบ 5 กลีบ	120
ภาพที่ 5.33 จัดแต่งกลีบดอกให้สวยงาม	121
ภาพที่ 5.34 ระบายสีเหลืองด้านในของดอกกลีลาวดี	121
ภาพที่ 5.35 ช่อดอกกลีลาวดี	121
ภาพที่ 5.36 ผ้าสักหลาด	122
ภาพที่ 5.37 ค้ายเย็บ	122
ภาพที่ 5.38 เข็มเย็บผ้า	122
ภาพที่ 5.39 แบบตุ๊กตา	123
ภาพที่ 5.40 การวาดแบบตุ๊กตาบนผ้า	123
ภาพที่ 5.41 ผ้าที่เย็บแล้ว	123
ภาพที่ 5.42 การขีดไขสักราะห้	124
ภาพที่ 5.43 แขน ขา ลำตัว	124
ภาพที่ 5.44 เย็บประกอบชิ้นส่วนให้ติดกัน	124
ภาพที่ 5.45 ตุ๊กตาที่พร้อมจำหน่าย	125

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคโดยใช้คำถาม	33
ตารางที่ 3.1	รายชื่อกลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย	40
ตารางที่ 3.2	แผนการดำเนินงานวิจัยในปี 2553 ของหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	42
ตารางที่ 3.3	การประมวลผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยระยะต่อไป	64
ตารางที่ 5.1	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มพันธมิตร	77
ตารางที่ 5.2	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มผ้าสาละพื้นที่ลาย	82
ตารางที่ 5.3	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มทำอุปกรณ์บำบัดสุขภาพให้แข็งแรง	86
ตารางที่ 5.4	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณประกอบ อินยศ	90
ตารางที่ 5.5	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณกมลณี เลิศวานิกพร	94
ตารางที่ 5.6	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณประภาส แก้ว ปาณะวงศ์	98
ตารางที่ 5.7	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณเมสสิณี เทพดา	102
ตารางที่ 5.8	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณจำลองลักษณ์ ไชยอินทร์	106
ตารางที่ 5.9	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณวรวิทย์ ชี้อจรัส	110
ตารางที่ 5.10	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณธัญรัตน์ โกมลนิธิพงศ์	114
ตารางที่ 6.1	การประยุกต์ใช้เครื่องมือเพียงในการเลือกสรรวัตถุดิบ	127
ตารางที่ 6.2	การจ้างแรงงานในการผลิตหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	128
ตารางที่ 6.3	การบริหารสถานที่ในการปฏิบัติงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	129
ตารางที่ 6.4	การออกแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	131
ตารางที่ 6.5	แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการบริหารธุรกิจหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	132
ตารางที่ 6.6	การประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	134
ตารางที่ 6.7	ช่องทางในการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการหัตถกรรม สาขาศิลปประดิษฐ์	136
ตารางที่ 6.8	ปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดราคาของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปฯ	137
ตารางที่ 6.9	การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนของผู้ประกอบการหัตถกรรม สาขาศิลปประดิษฐ์	141
ตารางที่ 6.10	การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ SWOT Analysis ในการบริหารจัดการธุรกิจ ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์	156

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 5.1	77
แผนภูมิที่ 5.2	82
แผนภูมิที่ 5.3	87
แผนภูมิที่ 5.4	90
แผนภูมิที่ 5.5	94
แผนภูมิที่ 5.6	98
แผนภูมิที่ 5.7	102
แผนภูมิที่ 5.8	106
แผนภูมิที่ 5.9	110
แผนภูมิที่ 5.10	114
แผนภูมิที่ 6.1	128
แผนภูมิที่ 6.2	129
แผนภูมิที่ 6.3	130
แผนภูมิที่ 6.4	132
แผนภูมิที่ 6.5	133
แผนภูมิที่ 6.6	135
แผนภูมิที่ 6.7	137
แผนภูมิที่ 6.8	138